

УДК 34.096

Козак Крістіна Сергіївна

студент

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

***Анотація.** В даній статті досліджується питання забезпечення безпеки сфери інформаційної безпеки крізь призму застосування законодавчих актів, що регулюють дане питання та безпосередньо шляхом аналізу впливу Служби безпеки України на дану сферу, її повноважень та обов'язків. Досліджуються основні поняття, що стосуються інформаційної безпеки.*

***Ключові слова:** Служба безпеки України, СБУ, безпека, інформація, інформаційна безпека, сфера, проблема, кібератака, кіберінцидент.*

Постановка проблеми. Згідно з сучасними змінами у зовнішній та внутрішній обстановці в Україні можна зробити висновок, що найбільшою загрозою для неї є втручання та заволодіння інформацією. У зв'язку з цим виникає необхідність розробки сучасних методів і систем захисту інформації від різних типів загроз. Важливою умовою вирішення даної проблеми є створення ефективної системи забезпечення інформаційної безпеки.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дослідженням тематики інформаційної війни, методів її ведення, а також інформаційної безпеки займалось багато науковців.

Зокрема, Ю. Горбань, М. Маклюєн, В.Вернадський, М. Лібікі, Г. Почепцов та інші.

Мета статті полягає у аналізі законодавчих положень, а також праць науковців, що дають змогу зрозуміти поняття інформаційної безпеки, чинники, які впливають на інформаційну безпеку як суспільно-важливе явище та безпосередню роль Служби безпеки України в процесі забезпечення інформаційної безпеки держави.

Виклад основного матеріалу. Термін "Інформаційна безпека", як складова національної безпеки, згадується в багатьох нормативно-правових актах, указах президентів, міжнародних договорах. Але в жодному із вище згаданих документів не визначається саме визначення, пояснення цього поняття. Його можна розглядати в двох аспектах джерел інформації, або ж як збереження цілісності інформаційного суверенітету, непоширення дезінформації та захист від інформаційних війн.

Центральним завданням забезпечення інформаційної безпеки в Україні є контроль над якісним зберіганням, обробкою та передаванням державних інформаційних ресурсів у мережах СІТС (спеціальних інформаційно-телекомунікаційних системах).

Організація роботи СБ України, її функціональні завдання та організаційна структура органів та підрозділів прямо зазначена у чинному законодавстві України, згідно з яким можна зазначити, що Служба безпеки України є одним із суб'єктів системи забезпечення інформаційної безпеки.

Так, відповідно до Доктрини інформаційної безпеки України (затв. Указом Президента України від 25.02.2017 № 47/2017) СБУ є однією із складових інформаційної безпеки. Щодо компетенції спецслужби, то в Доктрині зазначено, що вона повинна здійснювати моніторинг за допомогою використання спеціальних методів та способів, мережі Інтернет, іноземних засобів масової інформації для того, щоб виявити загрозу національній безпеці України в інформаційній сфері та негайно

зреагувати, а також протидіяти проведенням проти України інформаційних операцій, які спрямовані на порушення суверенітету та територіальної цілісності України, підрив конституційного ладу, загострення суспільно-політичної ситуації в Україні.

Основні напрямки діяльності СБУ законодавчо закріплені в Законах України "Про Службу безпеки України", "Про державну таємницю", "Про основи національної безпеки", "про боротьбу з тероризмом", "Про оперативно-розшукову діяльність", "Про контррозвідувальну діяльність" та декотрих інших.

Згідно ст. 1 Закону України "Про Службу безпеки України" СБУ - це державний правоохоронний орган спеціального призначення, який повинен забезпечувати державну безпеку України. Основним завданням Служби безпеки є захист державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного й оборонного потенціалу України, законних інтересів держави, посягань з боку окремих організацій. СБУ є також спеціально уповноваженим органом державної влади у сфері забезпечення охорони державної таємниці (Закон України "Про державну таємницю").

Відзначу також і прийнятий Верховною Радою України 05 жовтня 2017 року Закон України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України". Згідно з цим Законом Служба безпеки України віднесена до основних суб'єктів національної системи кібербезпеки.

Відповідно до п. 3 ч. 2 ст. 8 даного Закону Служба безпеки України:

- здійснює запобігання, виявлення припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, які вчиняються у кіберпросторі;
- здійснює контррозвідувальні та оперативно-розшукові заходи, спрямовані на боротьбу з кібертероризмом та кібершпигунством, негласно перевіряє готовність об'єктів критичної інфраструктури до можливих атак та кіберінцидентів;

- протидіє кіберзлочинності, наслідки якої можуть створити загрозу життєво важливим інтересам держави;
- розслідує кіберінциденти та кібератаки щодо державних електронних інформаційних ресурсів, інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, критичної інформаційної інфраструктури;
- забезпечує реагування на кіберінциденти у сфері державної безпеки.

Висновки. М. Маклюєн першим (ще 30 років тому) проголосив, що в наш час економічні зв'язки і відносини все більше набирають форми обміну знаннями, а не товарами. А засоби масової комунікації самі є новими «природними ресурсами», що примножують багатства суспільства [1]. Про те, що ефективність наукових досліджень та уречевлення їх результатів у всіх сферах життєдіяльності суспільства і країни безпосередньозалежить від стану національного інформаційного потенціалу, писав ще В. Вернадський [2].

Забезпечення інформаційної безпеки - відповідь на виклики сьогодення. Наразі дане питання дуже широко досліджується та розвивається, оскільки XXI століття є століттям технологій та проривів, а створити унікальну й універсальну систему захисту усього інформаційного простору, що стосується державно-важливих питань, - неможливо. Саме тому постає необхідність в застосуванні певних превентивних дій, введення яких можливе лише після аналізу поточної ситуації та ключових проблем і слабких вузлів.

Література

1. Бабенко Ю. Інформаційна війна – зброя масового знищення. URL: <http://www.pravda.com.ua/rus/articles/2006/04/20/4399050/>

2. Фомін О. Сутність поняття «інформаційна безпека». URL: defpol.org.ua/site/index.php/en/publikaci/doc_download/25
3. Горбань Ю. О. Інформаційна війна проти України та засоби її ведення. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vnadu_2015_1_21
4. Міністерство культури та інформаційної політики України: офіційний сайт. URL: <https://mip.gov.ua/>
5. Концепція інформаційної безпеки України - OSCE. URL: www.osce.org
6. Закон України "Про Службу безпеки України" № 2229-XII від 25.03.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
7. Доктрина інформаційної безпеки України, затверджена Указом Президента України "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» № 47/2017 від 25.02.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>